

Mladi i druga decenija XXI veka

Sredinom 2014. godine u našoj školi je na stratifikovanom uzroku od 56 učenika (19% populacije učenika) sprovedena anketa pod nazivom *Učenici i savremeno doba*. Anketu je uradila Novinarska sekcija sa ciljem dobijanja informacija o pogledima naših đaka na najrazličitije teme iz savremenog života. Rezultate smo podelili u više celina.

„Naše postojanje nije toliko nesrećno kao što neki nastoje da nas ubede u to. Smatrati da je svet tamnica, ljudi – osuđenici na smrt, ideja je mračnjaka. Verovatno, isto tako, da je svet mesto za uživanje, da je tu mesta jedino zadovoljstvu sanjarija je jednog sladostrasnika. Misli, pak, da su zemlja, ljudi i životinje ono što mora biti po sili priviđenja, verujem dolikuje svakom pametnom čoveku.“

Volter – Filozofska pisma

Da su voda, vazduh i zemlja *kvarljiva* roba i da ćemo vodu proizvoditi i kupovati, a da će čistog vazduha i blagorodne zemlje biti sve manje spoznali smo krajem XX veka. Do tada nemoguće, postalo je moguće, kako je Veliki inkvizitor (*Braća Karamazovi – Dostojevski*) predvideo: *Čovek će napraviti sopstvena čuda*. Dobili smo mobilne telefone, kompjutere, zemljine satelite, internet. Mladi danas imaju mogućnost da znaju, svakog trenutka, o dešavanjima na celoj planeti. Mogu da čuju koga žele i vide koga hoće. Ko je koga ubio, prevario, ostavio? Šta je ko izjavio? Šta je novo u svetu mode, filma, nauke, kulinarstva? Sve je ovo dostupno i našim učenicima. Uz to se virtuelni svet nudi kao zamena za stvarni. *Savremeni život postaje događanje u globalnom selu i ne slučajno, jer potreba za sveopštim ujedinjenjem je treća i poslednja muka ljudi*, kako je primetio Ivan Karamazov.

Naši učenici nisu svesni tog dešavanja i zato su neopterećeni *globalizacijom* savremenog života: njih 71% nije napisalo ništa na mestu za objašnjavanje ovog pojma. Za ono malo njih što su napisali, globalizacija je uprošćavanje podjednako kao i preuveličavanje. Neko će optimistički na to reći da i ova generacija mladih ima pravo na mirno i srećno detinjstvo i babu i dedu.

Nije da decu ništa ne zanima. Eto, na primer, pitanje slobode? Skoro 2/3 njih misli da je ljudska sloboda ograničena i da ima cenu (*Sloboda je savladana da bi ljudi bili srećni. – Dostojevski*). Tek svaki peti učenik smatra da je čovek slobodan.

Kako onda stići do postavljenih ciljeva?

Da cilj opravdava sredstvo prihvata 20% ispitanika. Nas ohrabruje to što čak 70% odbacuje ovo kao pravilo i uzima da je ponekad prihvatljivo, odnosno da ne važi uvek.

Jasno nam je da učenici pošto su u fazi rasta i sazrevanja, još nemaju čvrsto formirane sve stavove. To ne smeta, da njih 64% smatra da se ispravnost stavova potvrđuje u životu, dok samo 5% misli da ta potvrda nije bitna.

Dobro, svaki čovek ima svoje stavove i oni se mogu razlikovati od stavova drugih ljudi. Kakva je onda uloga većine? Mala grupa ispitanika, njih 16%, misli da je većina čestu u pravu, a čak 82% njih da je to redak slučaj, odnosno da to važi ponekad. Ovde su đaci saglasni sa B. Spinozom, koji je 1677. godine pisao: *Ko je iskusio promenljivost gomile, pada gotovo u očajanje, jer ona se upravlja samo prema afektima, a ne prema umu. (Politički traktat).*

Koje su danas najpoželjnije osobine čoveka? Svaki drugi ispitanik favorizuje iskrenost. Ovo je sjajno jer potvrđuje tezu o deci kao simbolima čistote i anđelima nebeskim. Iskrenost je važan preduslov za razmenu dobročinstava – vrline u društvu. Kako kaže Volter: *Jer, u društvu mane se množe, a dobre osobine se smanjuju. (Filozofski rečnik).*

Kako najveći učitelj Kineza (Konfučije) vidi put do iskrenosti: „Pre nego što su (značajni ljudi – prim. aut.) pokušali biti iskreni u mislima, do krajnjih granica proširivali su svoje znanje. Takvo istraživanje znanja ležalo je u istraživanju stvari, u sagledavanju stvari onakvima kakve su zaista bile. Istraživši tako sve stvari, znanje im je postalo potpuno. KAD IM JE ZNANJE POSTALO POTPUNO, MISLI IM POSTADOŠE ISKRENE“.

Koje su još osobine *in*? Ispitanici su istakli poštenje i dobrodušnost, snalažljivost i inteligenciju. U manjoj meri cene se: hrabrost, duhovitost, dobar izgled, sposobnost za sticanje, kreativnost.

U društvu sa takvim prioritetima, 52% ispitanih učenika misli da je apsolutno prihvaćeno, 37% da je delimično prihvaćeno, a samo 2% njih misli da nije prihvaćeno u društvu. Zato je apsolutna većina (85%) zadovoljna svojim užitim društvom i ne bi menjali ništa u njemu osim jedne do dve osobe (39%).

Nezaobilazni deo društvenog života je porodica. Većina od 70% učenika smatra porodicu najvažnijom, a svega 4% misli da može i bez nje. Na članove porodice ugleda se 2/3 ispitanih a neznatno manji deo provodi sa njima 3-5 sati dnevno. Suprotno, svaki deseti je sa najbližima samo dok ručaju. Koliko ispitanih nema kućne ljubimce (40%), toliko ih i ima i vrlo su uključeni u čuvanje istih.

„Stigosmo na seoski izlaz. Primetih da je na dvorištu moje majke široko otvorena kapija. A to je značilo da se očekuje mio gost.

Ispred drveta pred rodnom kućom sama na klupi sedela je majka i čekala, gledajući u pravcu odakle me je iščekivala. Kada je spazila kola moje sestre, primetih kako brzo diže svoj beli rubac ka očima. Sestra mi šapnu na uvo: „Majka plače.“ Skočih iz kola i potrčah da je zagrlim.

Aj kakvu čudnu moć imaju suze! Kako zasvetli duša naša, kada mlazevi suza pročiste uzburkanu atmosferu naših osećaja. Materinska ljubav i ljubav prema majci najsladje su poslanice koje Bog šalje živima na zemlji. Sve je ostalo isto u Idvoru, zaključuje Pupin, samo se mnogo izmenila moja majka. Izgledala je mnogo starija, mnogo lepša. Neki svetiteljski sjaj odbleskivao je sa njenih očiju. A meni se činilo da je to ono vedro nebo nad duhovnim svetom u kome je ona živela. Ni Rafailo ni Ticijan, pomislilih u sebi, nikad nisu nacrtali tako lepog svetitelja. Gledao sam u nju, divio joj se; nikad se nisam osećao tako malim, tako nejakim.“

(Mihajlo Pupin opisuje susret sa majkom po povratku iz Amerike)

A šta đaci misle o Čupriji? Jednoj četvrtini se sviđa centar, četvrtini moravski park, a četvrtini se ne sviđa ništa u našem gradu. Najviše im nedostaje bioskop, pozorište i sve, kako je navelo njih 16%. Interesantna je spremnost više od polovine učenika ankete da doprinese sadržajnijem životu za mlade u Čupriji. Ova spremnost se ogleda u tome da je trećina spremna da odvoji za svoj grad 1 sat nedeljno, a čak 41% njih 2-5 sati nedeljno.

Pri tome naši učesnici najviše slušaju zabavnu i pop muziku (30%), zatim rok muziku (27%) i rep i haus (13%).

Izražavamo zadovoljstvo rezultatima ankete u vezi postavljenih pitanja, uz napomenu da će „zli jezici“ možda primetiti da naši gimnazijalci još nisu dublje zagazili u „more“ života.

Analizu ovog dela ankete uradio prof. Srećko Timotijević uz pomoć učenica: Milice Mijajlović, Bojane Vukićević i Jovane Ristić.